

Magánklinika Szegeden?

Beszélgetés az orvosi
vállalkozásokról

Élénk érdeklődés hazánk iránt

Szűrös Mátvás hazaérkezett
az Egyesült Államokból

Egy, eddig még vállalkozási láztól mentes réteget célt meg a Generál Ipari Szolgáltató Szövetkezet. Nevezetesen, az orvostársadalom vállalkozói kedvét próbálják felkelteni, az Egészségügyi Minisztérium állásfoglalására hivatkozva, miszerint kereteik között teljes jogú magánpraxist folytathatnak. A sok szakember által ellenzett orvosi magánvállalkozásokról beszélgettünk Krizsán Györggyel, a szövetkezet szegedi kirendeltségének vezetőjével.

— A szövetkezetük első sorban a lakossági szolgáltatásokkal kapcsolatos kisvállalkozások működtetését vállalja fel. Mi készítette önöket arra, hogy felkarolják az orvosi magánvállalkozókat akkor, amikor az Orvosi Kamara tiltakozik, vagy legalábbis elítéli a magán-egészségügyi intézmények létrehozását?

— A betegek és az orvosok részéről is van erre igény. Nem kevés azoknak a száma, akik hajlandók — a társadalombiztosításnak fizetett járuléka mellett — még plusz pénzt is áldozni azért, hogy emberközelibb orvosi ellátásban részesüljenek. A hírverésünk utáni érdeklődésből ítélve, az orvosok között is vannak, akik igenis szívesen dolgoznának magánvállalkozóként. Nem tévesztendő össze a magánpraxissal, amit külön engedéllyel, csak akkor folytathat az orvos, ha van — legalább 6 óra — fő munkaidője. A magánrendeléssel szemben, a magánvállalkozást teljes munkaidőben, minden államj intézménytől elszakadva végezheti.

Reális igények készítettek tehát bennünket a szakma vállalkozói keretek között történt működtetésére. A Szociális és Egészségügyi Minisztériumtól általunk kért állásfoglalás alapján, kereteink között „szakorvosi tevékenység végezhető, általányszámolási jogviszonyban”.

— Magyarán, a szövetkezettel áll munkaviszonyban. Hogyan fest ez a gyakorlatban?

— Az orvossal, aki hajlandóságot mutat arra, hogy ebben az általányszámolásos formában — tehát egyéni vállalkozóként, díj ellenében — szolgáltatást nyújt, szövetkezetünk szerződést köt. Abban az esetben, ha főfoglalkozásában jön hozzá, munkakönyve a szövetkezetbe kerül. További lépés: kell hogy legyen egy rendelője, amely a szükséges előírásoknak minden szempontból megfelel. Az orvos tervez egy bizonyos árbevételt amelyre köt a szövetkezet egy megállapodást, ami az általányszámolásos tevékenység dokumentuma, tulajdonképpen olyan, mint egy „kis iparen-gedély”. A szerződésben rögzítjük a fizetési kötelezettségeket. Az eszmei bére után fizeti a társadalombiztosítási, illetve nyugdíjjárú-

gon 43 százalékos társadalombiztosítási és 10 százalékos nyugdíjjáruléka van, amiért cserében az állami intézményekben gyógyítanak bennünket. Kevesen engedhetik meg maguknak, hogy emellett még plusz pénzt áldozzanak, és magánvállalkozó orvoshoz forduljanak. Tömörebben fogalmazva: amíg a társadalombiztosítási rendszer a jelenlegi formában működik, nincs értelme az orvosi magánvállalkozásoknak, mert nincs fizetőképes kereslet, illetve, csak az elitnek kedvez, hiszen ők képesek ezt megfizetni.

— Ezzel vitatkozni nem lehet, mert így igaz. Amíg a társadalombiztosítás jelen formájában működik, addig valóban csak egy szűk réteg számára érhető el a magánorvosi szolgáltatás. Persze, nem biztos, hogy az igazi megoldás az hozná, ha a társadalombiztosítási intézet vállalkozási szellemben dolgozna, hanem ha megadnák az embereknek a választási lehetőséget: akar-e alanya lenni a társadalombiztosításnak, vagy sem. Azaz, a 43 százalékos igénybeveszi a társadalombiztosítás által nyújtott egészségügyi szolgáltatásokat, avagy azt mondja: nem fizetem ezt meg, hanem a jövedelmemből a magánvállalkozó orvosnak téttem.

— További gátló tényezőt említke. A magánvállalkozó orvosnak lesz-e táppénzre-

vételi joga? Ez — úgy gondolom — ugyanis döntő kérdés.

— A jelen állásfoglalás szerint nincs rá módja, lehetősége. De ne felejtsük el, hogy a SZEM állásfoglalása igen friss, mindössze hat hét száradt meg rajta a tinta. Ez azt jelenti, hogy még számtalan tisztázatlan kérdés vár válaszra, megoldásra. Mi valamennyi felmerülő igényt, csokorba gyűjtve, eljuttatunk a minisztériumba, annak érdekében, hogy ezekre is mihamarabb születessen állásfoglalás.

— Véleménye szerint — a pillanatnyi lehetőségek és korlátok ismeretében — mely szakágak orvosainak érdemes magánvállalkozásban dolgozni. Gondolom, egy sebész számára jelenleg ez teljesen lehetetlen és értelmetlen.

— Elsősorban a fogorvosokra gondoltunk, illetve azokra a szakorvosokra, akiknek gyógyítómunkájához kevés műszer szükséges. Jelen pillanatban még valóban elképzelhetetlen, hogy komoly technikai hátteret kívánó orvosi szakmák képviselői magánvállalkozók legyenek. Nem áruok el azonban üzleti titkot, ha elmondom, tudomásom van arról, hogy itt, Szegeden, január elsejétől egy magánklinika létesül. Ha ez megvalósul, akkor máris megteremtődik annak a lehetősége, hogy a nagy műszerezettségű igénylő orvosi szakmák művelői a vállalkozói szférában megjelenjenek.

Kalocsai Katalin

Sok a karfiol — kire romoljon?

A tegnapi napom a karfiol „jegyében” telt el. Reggel hatkor az előző nap telefonáló panaszos termelővel randevűztam. Azokat a fejeket mutatta meg, amelyeket nem vett át a helyi tévesz átvevője. (Egyébként a java tíz forintért ment el.) Panaszának lényege az volt, hogy szerinte a másodosztályú, kissé sárgás árnyalatú s kicsit nyitottabb se a malacnak való. Elég lenne, ha 4 forintért átvették. Meg lehet még azt enni. A mintákat megmutattam gyakorló háziaszony kollégáimnak. Elvették kipróbálásra. Azt mondták, a piacon sem látták különben a tömegárut. Persze az extrája más. Az egy hete harmincöt forint volt még. Nem csekélység. A napokban lement húszra, s a zöldegeseknél „a második vonalbeli áru” már tizenkettőért kelt. Igenám, de amit árultak, különbözött a termelőnél látottól. Szürkült a penésztől. Szakembert kérdeztem róla. Egyértelműen a hosszas tárolás tette. Talán jobb árra spekulálva spájzolt valaki?

Fogtam a szatyort, s a maradék mintával elmentem a Rijk Zwan holland vetőmag cég szakmai bemutatójára, Toma László petőfitelepi

mintakerjébe. Gyönyörű volt az egész, ládában fehéren villódzott a termés. Megmutattam a pakkomat az ott lévő termelőnek. Kiderült, abból a faluból is volt résztvevő, ahonnan a panaszos jött. Nevet nem írok, nehogy megharagudjanak egymásra. Azt mondta: ő sem vette volna ezt át. Ehező, de nem eladható. (Azt már én tettem hozzá, hogy a jelenlegi kereskedelmi csatornákon és szisztémák szerint), Ráadásul megállapítottam a vetőmag hibája is köztük egyik-másik egyednél. Más is közbeszólt: minőséget kell termelni, s az hóféhér! S amig abból van, az kel el. A kereslet—kínálat törvénye már csak ilyen. Különb — a fajtát is régeinek, elavultnak minősítették, ugyanis nagyon érzékeny, nehéz megővni.

Közben egész szép kupaktanács összegyűlt: — Csongrádi termelő vagyok, holland fajtáim vannak. Járom a piacokat, Szolnok a legjobb, ott most is huszontötöt kaptam a karfiolért, a kereskedőtől. Lekötött boltjaim vannak.

— Szegeden pár napja összeszaladt a portéka. Tízért se nagyon kellett a nagybanin. Csak a legjavában tükáltak.

— A konzervgyárnak is csak a fehér kell, azt tudja feldolgozni.

Megjegyzem, pont ebben az időszakban láttam az árusoknál a tömérdek penészt. Az ősz eleji szép időben, gondolom, az elkövetkezendő napokban még erősebb a termelő roham. Talán azzal segíthetünk a helyzetben, ha intenzíven kezdjük el a rántott karfiolt fogyasztani. Ne vegyük a penészt, romoljon rá arra, aki ilyen bőségben azt akarja ránk tukmálni.

Újdonsült panaszos és karfiolos ismerősömnek nem tudok semmi biztatóval szolgálni. Szeretek egy névjegykártyát, amit eljuttatok neki. Olyan palántát ajánl az illető, amivel jövőre nem lesz gondja. A szakmabeliek szerint beszerezhetők a jobb vetőmagvak, csak tudni kell, mit kerjén az ember.

Kézszelhető bizonyítékunk kell-e ennél több, hogy belássuk, minden szakmában a profi él meg. A karfioltermesztés „önálló” tudományág. Meg a csirke, az uborka, a primőr paradicsom. A kereskedelemről nem is szólva; mert az egyelőre szóra sem érdemes?

T. Sz. I.

Szűrös Mátvás, a Magyar Országgyűlés elnöke — aki az amerikai kongresszus meghívására parlamenti küldöttség élén tett látogatást az USA-ban — csütörtökön hazaérkezett Budapestre.

Szardán az amerikai törvényhozás mindkét házában napirenden volt a Lengyelországnak és Magyarországnak nyújtandó gazdasági-és pénzügyi támogatás ügye. A kongresszus mindkét házában többségben levő demokrata határozottabb és nagyvonalúbb támogatást sürgettek a demokrácia és a piacgazdaság felé haladó két országnak, s a szenátus külügyi bizottsága milliárdos segélyprogramot szavazott meg.

Jóllehet mindkét testületben Lengyelországnak szenteltek nagyobb teret, élénk érdeklődés irányult Magyarországnak felé is. A szenátusi bizottság előtt Raymond Seitz, az európai kérdések külügyminiszter-helyettese hangoztatta: Magyarországon a közeli jövőben szabad parlamenti választásokat tartanak, s az ország leszerelte a drótakadályt, amely a Nyugattól elválasztotta. „Valamennyien elismerjük a bátor magyar döntést, hogy nemzetközi kötelezettségeiket — szüneteltetve — tartva 16 000 keletnémetnek lehetővé tették a nyugati határ átlépését”.

A miniszterhelyettes egyúttal kifejtette kormányának álláspontját, miszerint eljelenzik demokrácia szenátorok javaslatát, hogy a Bush-ígérte összegeknél, mintegy a tízszerezés fordítsák Lengyelország és Magyarország támogatására. A kormány Lengyelországnak 100 millió, Magyarországnak 25 millió dollárt szán, 3 évre elosztva, a magánvállalkozások támogatására. A demokráciapárti szenátorok, javaslatára szerint Varsó e három év alatt évi 300 milliót kapna, további 25 milliót elavult telefonhálózata felújítására; Budapest pedig évente 75 milliót. Érvelésük

szerint az összeget a védelmi minisztérium évi 40 milliárd dolláros kutatási és fejlesztési keretéből kell elvonnai, a segély e keret 1 százalékát tenné ki. (A Pentagon teljes évi költségvetése 305 milliárd).

A kormány képviselője szerint e lépés helytelen és egyébként sem indokolt, az általuk javasolt összeg a jelenlegi helyzetben elegendő. Az ülésen helyenként szenvedélyes vita bontakozott ki a demokrácia és a konzervatív szenátorok között. A demokrácia Alan Cranston szerint a kormány „nem ismerte fel a történelmi lehetőséget. Milliárdokat költöttünk, hogy ellenálljunk a kommunizmusnak... most pedig egyetlen „Lopakodó” bombázó árából (400 millió) támogathatjuk a demokrácia, a szabad vállalkozás ügyét”. Az ugyancsak demokrácia Paul Simon rámutatott, hogy a világ 46 országa kap Amerikától több támogatást, mint Varsó és Budapest.

A külügyi bizottság végül 10:1 arányban megszavazta a demokráciák javaslatát a nagyvonalúbb támogatásról. A javaslat ezután (talán már a jövő héten) a szenátus elé kerül.

Egyidejűleg a képviselőház európai albizottságában volt meghallgatás ugyanebben a kérdésben. A felszólaló demokrácia képviselők, valamint a szakértők — köztük George Soros, a magyar származású üzletember — bírálták a kormányt, amiért késlekedik a Lengyelországnak és Magyarországnak nyújtandó támogatással. Jóllehet a hangsúly itt is Lengyelországon volt, Tom Lantos magyar származású képviselő ismételt figyelmztetett, hogy a készülő segélycsomag értelmszerűen Magyarországra is vonatkozik majd. Mind Lantos, mind Soros idézték Szűrös Mátvás országgyűlési elnök eteti, washingtoni kijelentéseit, hogy az MSZMP elfogadja a szabad választások eredményét akkor is, ha a pártnak ellenzéki kellene vonulnia

Fiatalok — vizum nélkül?

A Demisz, az NSZK-beli Junge Union (JU) és a Svéd Szociáldemokrata Ifjúsági Szövetség (SSU) közös felhívással fordul Európa kormányaihoz és parlamentjeihez. A három, kormányon levő párthoz kötődő ifjúsági szervezet javasolja minden 18 év alatti fiatal számára a kötelező vízumbeszerezés azonnali eltörlését, továbbá minden 26 év alatti számára az azonnali és ingyenes vízumkiadás bevezetését, illetve, hogy 1992-ig tegyenek lépéseket a vízumbeszerezés eltörlésére e korosztály számára is. A kez-